

НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

Національна академія
медичних наук України

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2025 р.

«ЗДОРОВИЙ ПОЧАТОК ЖИТТЯ –
ЗАПОРУКА БЛАГОПОЛУЧНОГО МАЙБУТНЬОГО»

4 квітня 2025 р.
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Київ

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Національна академія медичних наук України**

**МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2025 р.**

**ЗДОРОВИЙ ПОЧАТОК ЖИТТЯ –
ЗАПОРУКА БЛАГОПОЛУЧНОГО МАЙБУТНЬОГО»**

**4 квітня 2025 р.,
м. Київ**

Київ
НМУ імені О.О. Богомольця
2025

Відповідальні за випуск:

завідувач кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця,
професор **Грузєва Т.С.**

директор Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та
профілактичної медицини ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор
Паламар Б.І.

професор кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця,
доцент **Галієнко Л.І.**

доцент кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент
Іншакова Г.В.

Здоровий початок життя – запорука благополучного майбутнього: матеріали
науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня
здоров'я 2025 р., 4 квіт. 2025 р. К., 2025. 117 с.

У матеріалах щорічної науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2025 р., який проводиться під гаслом «Здоровий початок життя – запорука благополучного майбутнього», висвітлено актуальні питання здоров'я матерів і дітей, розбудови системи громадського здоров'я, міжнародної, міжсекторальної та міждисциплінарної співпраці у сфері громадського здоров'я, доступності і якості медичної допомоги. Розкрито сучасні виклики та загрози для здоров'я населення епідемічного, екологічного, соціально-економічного, воєнного характеру, напрями боротьби з неінфекційними та інфекційними захворюваннями, профілактичні стратегії в охороні здоров'я, охарактеризовано соціально-економічні та екологічні детермінанти здоров'я тощо.

ПОСИЛЕННЯ ПРОФІЛАКТИКИ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ В ФОКУСІ УВАГИ ДЕРЖАВИ

Орличенко К.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

В Україні рак шийки матки (далі – РШМ) займає третє місце в структурі захворюваності жіночого населення на злоякісні новоутворення. За відомостями Національного канцер-реєстру, в державі щорічно реєструється близько 3000 нових випадків злоякісних новоутворень шийки матки (зокрема, у 2023 році зареєстровано 2962 випадки, померло від недуги 1075 жінок від загальної кількості хворих на РШМ).

У 2023 році найвищий показник захворюваності реєструвався в Кіровоградській, Волинській, Житомирській, Черкаській областях, найнижчий – в Івано-Франківській, Чернігівській та Запорізькій областях, значною є частка виявлення хвороби у занедбаному стані.

РШМ є одним із найагресивніших видів раку, який асоціюється із онкогенними штамами вірусу папіломи людини. Вірус папіломи людини (ВПЛ) – одна з найпоширеніших інфекцій у світі, що передається статевим шляхом, та може призвести до онкохвороб шийки матки, ротової порожнини, горла, статевих органів і ануса. Проведення вакцинації від ВПЛ дівчат (за наявності фінансової спроможності держави – дівчат і хлопчиків) у віці до 15 років (початку статевого життя) дозволяє знизити ризики захворювання та смертності від цього недугу. Проте в Україні вакцинація від ВПЛ не була впроваджена на державному рівні. В межах окремих регіональних програм, зокрема, в Житомирі, Луцьку, Одесі, Києві, на Львівщині, вакцинація підлітків була доступна за рахунок коштів місцевих громад. Також вакцини від ВПЛ доступні за кошти фізичних осіб в приватних закладах охорони здоров'я і аптеках.

На виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 грудня 2023 року «Щодо профілактики, ранньої діагностики та лікування злоякісних новоутворень», введеного в дію Указом Президента України від 22 грудня 2023 року № 842/2023, після здійснення державної оцінки медичних технологій проведено громадське обговорення внесення відповідних змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 вересня 2011 року № 595. Зазначені зміни дозволять забезпечити безкоштовну вакцинацію проти ВПЛ

дівчат у віці 12–13 років з метою зниження ризиків захворювань та смертності від РШМ.

У зв'язку з необхідністю дотримання процедур, потрібних для проведення централізованої закупівлі імунобіологічних препаратів (вакцин) для проведення безоплатних щеплень проти ВПЛ, набрання чинності прийнятого проєкту акту про внесення змін відбудеться з 01 січня 2026 року.

Під час аналізу наслідків для населення впровадження обов'язкової вакцинації проти ВПЛ у короткостроковому періоді визначено можливий негативний вплив за рахунок супротиву до змін. Мінімізація зазначеного вимагає посилення інформаційно-роз'яснювальної роботи фахівцями у сфері громадського здоров'я.

За повідомленням з офіційного сайту Центра громадського здоров'я (далі – ЦГЗ) 20 січня цього року спільно із Центром контролю та профілактики захворювань США (CDC) розпочато дослідження «Загальна обізнаність та прийнятність вакцин і вакцинації проти вірусу папіломи людини (ВПЛ): мобільне телефонне опитування в Україні, 2025 рік». Під час анонімного телефонного опитування українців віком 18-44 років будуть з'ясовувати загальне ставлення до вакцинації (зокрема від ВПЛ), рівень знань респондентів про ВПЛ, ключові бар'єри, які необхідно подолати для прийняття людиною рішення на користь вакцинації. Результати дослідження буде покладено в основу розробки ефективних інформаційних кампаній та поглиблення профілактики ВПЛ та РШМ.

З 1 січня 2025 року в Україні набрав чинності Порядок скринінгу і ранньої діагностики раку шийки матки та моніторингу стану здоров'я пацієнток з груп ризику. Фактично цим Порядком запроваджено комплексну систему профілактики РШМ, повністю засновану на рекомендаціях ВООЗ та сучасних наукових підходах, що дозволить зменшити захворюваність та смертність від РШМ. Також скринінг на РШМ віднесено до переліку медичних послуг, які забезпечуються надавачами первинної медичної допомоги, і проводиться за чітко визначеним алгоритмом.

Щороку в січні під егідою ВООЗ відзначається місяць обізнаності про РШМ, в рамках якого фахівці у сфері охорони здоров'я та громадського здоров'я, медичні заклади, громадські організації, блогери та публічні особи привертають увагу до факторів ризику розвитку зазначеної патології, профілактики, важливості скринінгових обстежень.

Традиційно під час комунікаційних заходів із жіночим населенням працівниками обласних центрів контролю та профілактики хвороб здійснюється інформування про фактори ризику розвитку РШМ, важливість регулярних

профілактичних обстежень у гінеколога, переваги та безпечність вакцинації від ВПЛ, досвід європейських країн у вакцинації підлітків тощо.

Таким чином, незважаючи на військовий стан, державою послідовно впроваджуються сучасні науково обґрунтовані комплексні заходи, спрямовані на зменшення захворюваності та смертності від РШМ.

ОБІЗНАНІСТЬ ТА ПРИХИЛЬНІСТЬ ЖІНОК ДО СКРИНІНГУ РАКУ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

Орлова Н.М., Шкондін С.В., Ткач В.С.

*Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова,
м. Вінниця, Україна*

Вступ. Рак молочної залози (РМЗ) посідає перше місце у структурі захворюваності жіночого населення України на злоякісні новоутворення (із питомою вагою 22.4%) та смертності від них (20.6%). Проблема своєчасного виявлення РМЗ залишається надзвичайно актуальною, адже в Україні майже кожний 3-й випадок РМЗ діагностується у занедбаній стадії (III – IV TNM), що суттєво знижує ефективність його лікування та показники 5-ти річної виживаності пацієнток із РМЗ і обумовлює необхідність удосконалення вторинної профілактики, зокрема, шляхом ширшого залучення жінок до скринінгових обстежень молочних залоз (МЗ).

Мета дослідження: за матеріалами соціологічного дослідження оцінити обізнаність жіночого населення м. Вінниці щодо методів своєчасної діагностики РМЗ та їх залученість до скринінгу РМЗ.

Матеріали і методи. Соціологічне дослідження проводилось за спеціально розробленою програмою шляхом анонімного онлайн-опитування на платформі Google Form. Посилання на опитувальник було розповсюджене у публічних чатах соціальних мереж м. Вінниці: Viber, Telegram, Facebook. Дослідження проведене у жовтні 2024 року і охопило 403 вінничанки. Вікова структура жінок-учасниць опитування була наступною: 18-34 років - 173 (42.8%), 35-54 років - 204 (50.7%), 55 років і старші - 26 (6,5%). 256 (63.5%) опитаних жінок мали вищу освіту, а 147 (36.5%) загальну та спеціальну середню освіту. Результати опитування опрацьовані із використанням статистичних методів групування, узагальнення (у абсолютних та відносних величинах) та співставлення. Суттєвість відмінностей між групами порівняння оцінювалась за критерієм Пірсона (χ^2).